

Határozat helyett határozott fellépést!

Sajtóközlemény, 2015. június 11.

A nőszervezetek a sajtóból értesültek arról, hogy Balog Zoltán miniszter országgyűlési határozati javaslatot nyújtott be a kapcsolati erőszak elleni hatékony fellépést elősegítő nemzeti stratégiai célok meghatározásáról. Nem csak a hír maga ért váratlanul, de a határozati javaslat célját és koncepcióját sem értjük igazán, a tartalmát pedig több ponton aggályosnak találjuk.

Üdvözljük, hogy a kormányzat intézkedéseket tervez a témában. Annak azonban már nem látjuk értelmét, hogy ezért országgyűlési határozati javaslatot terjeszt elő, hogy majd az abban foglaltak megvalósítására felkérést kapjon a kormány. Tudjuk és támogatjuk, hogy a kormányzatnak szándékában áll az Isztambuli Egyezmény ratifikálása, illetve az ehhez szükséges lépések megtétele. A határozati javaslat nyilván ezt a célt szolgálhatja. De ha netán mégsem ez volt a cél, akkor is figyelemmel kell lennie az Egyezményben foglaltakra. Álláspontunk szerint viszont a javaslat sem az Egyezmény szellemével, sem betűjével nincs teljes összhangban. Az alábbi fő aggályaink vannak, a teljesség igénye nélkül.

Az Isztambuli Egyezmény hatóköre a javaslathoz képest sokkal tágabb: az Egyezmény fő célja és kerete a nők elleni erőszak minden formájával szembeni fellépés. Ebből kiindulva aggályos, hogy – ellentétben az Egyezmény üzenetével és a javaslatban hivatkozott nemzetközi dokumentumok tartalmával – a nemzeti stratégiai célok között egyáltalán nem jelenik meg a nők és férfiak társadalmi egyenlőségének biztosítása, a nők elleni erőszakkal szembeni fellépés, s ezek összefüggése. A javaslat lényegében figyelmen kívül hagyja a nők elleni és a párkapcsolati erőszak természetrajzát, hatalmi egyenlőtlenségekből fakadó voltát, ezért indul ki abból, hogy az erőszakhoz a kapcsolati problémák vezetnek, s ezért szorgalmazza szakszerű megoldási módok bevezetése helyett a lelki ellenálló képesség, a megküzdési módok erősítését, az életvezetési készségek elsajátítását célzó szolgáltatások bevezetését.

Nem világos számunkra, hogy a nemzeti stratégiai célok milyen megfontolás alapján kerültek meghatározásra. Az azonban egyértelmű, hogy a javaslat – bár megjelennek benne releváns célok, elvek és beavatkozási területek – nem tükrözi az Egyezményben előírt átfogó és koordinált fellépéshez szükséges szemléletmódot és alapvető lépéseket. A fentiekén túl nem látjuk benne például a nemzeti szintű koordinációs mechanizmus működtetésének, az integrált közpolitikai intézkedések kidolgozásának és végrehajtásának, valamint az elkövetők büntetőjogi felelősségre vonásának szándékát.

Rendkívül aggasztónak tartjuk, hogy a javaslat a hatékony fellépést a költségvetési lehetőségekhez köti – anélkül, hogy megállapítaná, mik is határozzák meg ezeket a lehetőségeket –, ahelyett, hogy fordítva: a szükséges intézkedésekhez terveznék biztosítani a megfelelő forrásokat, ahogy azt az Egyezmény 8. cikke előírja. Szintén aggodalomra ad okot az a pont, mely szerint a kormánynak 2016 végéig kell felülvizsgálnia és módosítania a témához kapcsolódó stratégiákat. Őszintén reméljük, ez nem azt jelenti, hogy az Egyezmény ratifikációjával eddig szándékoznak várni.

A tervezet indoklásában meglepődve olvastuk, hogy a témában született, 45/2003. számú országgyűlési határozat célkitűzései teljesítettnek tekinthetők. A mi álláspontunk ezzel ellentétes, a határozatban előírtak közül számos teendő van még hátra, a szakmai protokollok elfogadásától a folyamatos szakemberképzésen és célzott statisztikai adatgyűjtésen keresztül a menedékházak bővítéséig és korszerűsítéséig, hogy csak párat említsünk. Az érdemi előrelépés hiányának fájdalmas indikátora, hogy a halálos végű cselekmények száma az idézett határozat óta eltelt 12 évben sem csökkent.

Rossz üzenetnek tartjuk (bár a kormányzat által problémásnak tartott szervezetekként nem igazán lepődtünk meg), hogy a szakminisztérium nem konzultált a kérdésben a témával évtizedek óta foglalkozó, az áldozatok valóságát és a nemzetközi szinten már bevált módszereket is ismerő nőszervezetekkel, ezek szakértőivel. A nők elleni erőszakkal foglalkozó civil szervezetekkel való együttműködést az Isztambuli Egyezmény 9. cikke kifejezetten előírja. Nem jó jel, hogy az aláírás után, a ratifikációra készülve Magyarország már most szembemegy az Egyezménnyel.

Ezúton biztosítjuk a kormányzatot, hogy a szervezeteinknél már egy éve zajló különböző hatósági vizsgálatok ellenére a szakmai munkánkat továbbra is végezzük, így amennyiben valóban hatékony és szakszerű fellépésben gondolkodnak, várjuk a megkeresést. Itt emlékeztetünk ismét, hogy az elmúlt évtizedben a különböző kormányzatok szakmai üzeneteinket jelentős késéssel hallották meg, ha egyáltalán. A döntéshozók felelőssége és lelkiismerete elszámolni azzal, hogy hány áldozat esetében maradt el a szakszerű és hatékony segítség ennek következtében.

A magunk részéről a leghatékonyabb lépésnek az Isztambuli Egyezmény ratifikálását tartjuk, nem tudjuk, mi a halogatás oka és jogi indoka. Egy kormányzati munkacsoport több mint másfél évet dolgozott a ratifikálás előkészítésén, az esetlegesen fennálló akadályokat mára remélhetőleg sikerült elhárítani. A politikai akarat pedig csak döntés kérdése.

Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség
NANE Egyesület
PATENT Egyesület
MONA Alapítvány

Sajtókapcsolat: Spronz Júlia (PATENT Egyesület, www.patent.org.hu): +36703913622, Wirth Judit (NANE Egyesület, www.nane.hu): +36306803924, Pap Enikő (Női Érdek, www.noierdek.hu): +36709493570

További információ a nők elleni erőszak témájában: www.nokjoga.hu

NANE Bántalmazott nők és gyerekek segélyvonala: 06-80-505-101 (szerda kivételével hétköznapokon 18 és 22 óra között hívható)

PATENT jogsegélyszolgálat: 06-70-252-5254 (szerda 16-18 óra között hívható), 06-70-277-6522 (csütörtök 10-12 óra között hívható)